

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaia vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, sredo 3. julija 1940

Cena posamezni številki din 1.50

Železni zakoni razvoja

Pričetek gigantskega boja med starimi svetovnimi silami, oblikami in tvorbami, ki so nekoč nastajale pač ob drugačnih pogojih in na starejših gospodarskih podstavah, kakor so dandanašnje, tehnično višje podstave, vsaj pričetek tega boja je že za nami. V teh dneh smo se morda že privadili poslušati medsebojne grožnje teh silnih tvorbo in se nas niti najhujše in najdalekosežnejše propagandno orodje več notranje ne prime, pa čeprav bi že segalo tudi čez oceane. Vsi smo že nekako otopeli za večje stvari, kakor smo se morali z bojaznijo v srcu utrjevati za vsak odstop od glavne človeške stvari, od svetosti človeške osebe in človekove dejavne svobode. Toda kljub tej otopelosti, ki je posegla v nekoga močnejše, na druge pa manj okrutno, kljub vsemu oglaševalnemu hrupu nizkih načinov borbe mi vsi skupaj prav dobro slutimo, da se za tako velikim zgodovinskim pobojem skrivajo morda najgloblje brezosebne spremembe obljudenega sveta, ki jim niti človeška posurovelost ne more vzeti vekovne veličine.

Čedalje bolj nam je vidna velika gospodarska preobrazba sveta. Zanj gre; to vsi vidimo, in ne male ne velike vojne niso dosti več ko drugoten in slab izraz te velike spremembe. V nji ne vladajo močne osebe in oborožena premoč, v nji se ne poklanjajo zmage.

temveč suho in stvarno. Niti kri ni njihov bistveni spremljevalec. Vse močnejši od ljudi in od njih poguma je že navaden moderni možganski izum, bojni stroj v vsej svoji goloti. In še močnejši od stroja, ker starejši in globlje zasedani, so železni zakoni razvoja, ki spreminjajo družbeni svet tako in samo tako, kakor se more premakniti gospodarsko.

S tem je rečeno vse bistveno, čeprav ne vse tisto, kar je pri tem za žive ljudi najbolj važno. Videti bistveno pa pomeni predvideti tudi ostalo, pomeni videti tudi usodo vsega važnega. Vse, kar je pomembno za človeka in za države in za narode, je razvidno in dosegljivo iz tega. Tudi najvišji zakoni konvencionalne družbe se morajo pred gospodarsko usodo človeštva umikati. Za temi umiki pa se vselej odpira nov svet. V takšen svet pelje Evropo tudi sedanja vojna in nič čudnega ni, če se o tem izraža čedalje jasnejša beseda tudi v naši javnosti.

Opozoriti moramo vsaj na eno teh odprtih perspektiv, na možno zblizanje velikih evropskih sil, ki so si bile še do pred kratkim sovražne in se še danes močno razlikujejo po barvi, ki bi pa utegnile igrati tudi drugačno partijo. S kleno besedo je to označil uvodničar »Hrvatskega dnevnika« z dne 2. julija, ko govori o žrtvi, katero je dala pravkar Romunija za ves Balkan. V omenjenem članku beremo dalje naslednje razmišljanje o Sovjetski Rusiji in Italiji: »Ta pri-spevek (Romunije) je tem več vreden, ker je prisotnost Sovjetske zveze na mejah Balkana tudi lahko koristna za stvar miru. Življenjski interes balkanskih držav je, da svoje odnose urede tako, da se likvidirajo vsa sporna vprašanja in da nastopi doba gospodarskega sodelovanja na tem odseku, ki ni

nikakor mogel priti do večje veljave samo zaradi medsebojne rivalitete in neurejenosti nekih občutljivih vprašanj. Vloga Sovjetske zveze, prav razumljena, more biti prav v koristnem vplivu, da se med balkanskimi državami najde za vse njih koristen modus vivendi. V tej funkciji bi se mogla Sovjetska zveza znati skupaj z Italijo, katera tudi ima svojih interesov v tem delu Evrope, iz skladnega sodelovanja teh dveh velesil pa bi mogel imeti Balkan neprecenljive koristi. Temu sodelovanju ni da bi morala biti nikaka ovira različnost družbenega reda v Sovjetski uniji in Italiji. Tako sovjetski socializem ko italijanski fašizem

sta preživela svojo otroško dobo in sta v končnem dozorevanju. Če gremo preko teoretskih pregraj, bomo videli, da imata oba tipa državne in družbene organizacije skupno težnjo, da se stori nova družba na socialnih temeljih, interesi posameznika pa vskladajo z interesi skupnosti. Življenje, ki je največji modrijan, bo samo izdelalo oblike sodelovanja, od ljudi pa zavisi, če bodo pravilno razumeli svojo dolžnost in svoje delovanje prilagodili koristim družbe. Evropa je bila že prevečkrat območje krvavih vojn. Balkan, ki je v svoji težki zgodovini največ pretrpel v pogostnih vojnih podjemih, ve najbolje, koliko mu velja mir za nje-

gov gospodarski obstanek in napredek. S temi skušnjami more ostali Evropi le priporočiti, da se ob koncu sedanjih vojnih zapletkov vsa posveti organiziranju pravičnega miru in takšni lastni ureditvi, ki bo izključila bodoče vojne. Toda bilo bi napačno, misliti, da so vojne neizogibne. Takoj ko otopijo konice nacionalnega šovinizma in težnje po gospodarski hegemoniji, a se vzpostavi sodelovanje pri stvarjanju obče prosperitete, bodo vojne izgubile vso opravičbo. Ni izključena takšna organizacija Evrope, ki bi onemogočila krvave vojne in ki bi vsem narodom dala priložnost, da se gospodarsko in kulturno spopolnijo.

cenah. Dolžni so pa vse prodaje (sklepe) evidentirati v svojih knjigah in jih, ko dosežejo 10.000 kg, prijaviti Priv. izvoznim družbi. Če bi se hotela koristiti s pravico odkupa, bo Priv. izvozna družba v takih primerih takoj po najkrajši poti obvestila imetnika blaga — prodavca. Koriščenje s pravico odkupa ne more biti upoštevno, če je prijavljen prodajni sklep že izvršen, to je, če je blago že izročeno.

Pred uredbo sklenjeni zaključki se morajo izvršiti, kolikor si Prizad ne rezervira prijavljeno količino.

Na mnoga vprašanja trgovcev in zadržig iz pasivnih krajev, po kateri ceni smejo prodajati koruzo porabnikom, obveščamo, da določevanje prodajnih cen za trgovino spada v pristojnost oblasti, katerim je poverjena kontrola cen. Uredba je v glavnem predpisala cene za proizvajalce in maržo 12 dinarjev na 100 kg za posrednikov trud. Uredba nima namena zavirati redno oskrbovanje in trgovanje. Torej lahko vsi trgovci in druge nadaljujejo svoje dosedanje delo pri oskrbi prebivalstva.

Končno poziva Prizad zlasti proizvajalce iz aktivnih žitnih pokrajin, naj mu pomagajo pri delu za prehranitev vsega prebivalstva in živine v državi.

Gospodarska izoliranost Anglije

V posebnem članku, ki ugotavlja politično osamljenost Anglije, pravi italijanski list »Giornale d'Italia« o gospodarskih posledicah tega stanja sledeče:

Anglija je zdaj blokirana in države osi se okoriščajo s 30 milijoni ton železne rude na leto, kolikor je ima Francija. Zaradi italijanske kontrole na morju izgubi Anglija ves stik s pridelovalnimi deželami Sredozemlja, ki je za oskrbo Velike Britanije izredno važno. Kar so uničila italijanska in nemška letala, se torej ne more več nadomestiti z dobavami iz kolonij in ostalih dežel. Zato bo zadnje dejanje vojne težko, komplicirano in krvavo — zaključuje list, toda konec je že določen. Vendar računajo v Italiji še na dolgo vojno.

Z nemške strani se pa odlašanje napada na Anglijo opravičuje prav s tem, da se morajo predvsem obnoviti zaloge tehničnega materiala. V Angliji si vlada prav tako zelo prizadeva, da si zagotovi dovoz surovin in se govori celo o dobavi vojnega materiala iz Sovjetske Rusije. Atlantski promet z dominioni je neokrnjen.

Stanje naših kliringov

V predzadnjem izkazu je največja izprememba velik dvig našega dolga Italiji, ki je narasel za 26 milijonov din. Gibanje kliringov kažejo naslednje številke (vse v milijonih dotične valute):

Aktivni kliringi:		
Bolgarska din	22,6	15,6
Nemčija RM	3,88	3,68
Češko-Moravska Kč	5,02	4,80
Turčija din	15,01	15,44
Francija fr. fr.	6,02	5,71
Franc. kolonije fr. fr.	11,14	11,32
Spanija pezeta	11,54	11,55
	2,59	2,93
Pasivni kliringi:		
Belgija belg.	1,33	1,33
Italija din	26,33	0,25
Madžarska din	10,28	8,30
Poljska din	18,89	18,89
Romunija din	7,85	7,85
Slovaška Ks	6,89	750

Novi trgovinski promet z Italijo

Dne 20. junija v Rimu sklenjeni novi trgovinski sporazum, sloneč na našem širšem trgovinskem in plačilnem sporazumu, je stopil ta teden v veljavo. Njegov namen je, da se blagovni promet poveča do letne višine 800 milijonov lir izvoza iz Jugoslavije. Ni verjetno, da se ta višina tudi dejansko doseže v času do konca junija 1941., ker se obeta pri nas slabša žitna letina, Italija pa je hotela zvišati prav nakupe pšenice in koruze, ki naj bi dosegli nekako 160 milijonov lir ali 40% vsega uvoza iz Jugoslavije.

V smislu dogovora bomo poskušali izvoziti v Italijo 10 tisoč vagonov pšenice in 5 tisoč vagonov koruze.

Lesi bi izvozili v tem letu za polovico vsega izvoza v Italijo, to je približno za 400 milijonov lir. Všet je izvoz v italijanske kolonije in v Albanijo.

Najvažnejši predmeti, razen naštetih, bi se mogli izvoziti v naslednjih množinah: 2000 konj, 24.000 glav živine, poleg tega 6000 za Albanijo, 10.000 prašičev, 3400 ton žive perutnine, 800 ton zaklane perutnine, 5 ton žive divjačine, 450 ton govejega mesa, 10 ton mesnih izdelkov, 2500 ton jaje, tisoč ton svežih rib, tisoč ton slanin, enoliko suhe cikorijske, 2000 ton suhe zelenjave, 350 ton suhih češpelj, 12,5 tone suhih gob, 13.500 hl etilalkohola, 1000 ton masti in sala, 100 ton kokonov, za 15 milijonov lir razne rude, 290.000 ton kamna in apna, 50.000 ton lignita, 60.000 ton cementa za Albanijo, 20.000 ton kalcijevega cianida, 8000 ton oglja, 4000 hl metilalkohola, 2500 ton pirolignita, 70 ton zdravilnih zelišč, 2000 ton fižola, 50 ton hmelja, 600 ton kož od drobnice in 300 ton pirita. Vsi ti kontingenti se bodo razdelili polletno.

Uvozni predmeti

S kontingenti nam je Italija zagotovila dobavo sledečih predmetov, ki so nam nujno potrebni: 4000 ton oluščene riža, 16.000 ton na pol oluščene, semena za vrt 20 ton, 119 ton česlovine, 15 ton živega srebra, 1700 ton surovega žvepla, 1300 ton očiščenega in žveplovega cveta, bombažne preje (tar. št. 274, 275) 8000 ton, od tega 4000 ton s fiocom 25%, prodajne bombažne preje (št. 276) 120 ton, preje iz konoplje 450 ton, volnene preje 400 ton, umetne svilene 2000 ton, fiocca 3000 ton (tar. št. 328, 1), preje naravne svile pa 40 ton, bombaža za čiščenje strojev 50 ton, cevi iz kavčuka 15 ton,

pasov za stroje 15 ton, cevi in delov 2000 ton (tar. št. 539, 1) in predmetov iz litega železa za skupno 100 ton. Glede bombažne in volnene preje se je določilo, da se dajejo izvozna dovolila vsako trimesečje.

Plačilni promet

Način plačevanja za ta blagovni promet se bo z novim režimom zboljšal in predvsem bo izplačevanje hitrejše. Če pa bi le nastale zakasnitve plačil v Italiji ali v Jugoslaviji, tedaj se po šestih tednih take zakasnitve sestanejo zastopniki kontrolnih zavodov za plačilni promet in bodo poskušali urediti vse sporne primere in vse ovire odpraviti. Več ko šest tednov bi torej izvozniku ne bilo treba čakati na plačilo, kar je prej le večkrat škodilo našim ljudem.

Monopolni uvoz riža

Seveda se pa mora omeniti v prometu z Italijo za našo stran važna okolnost, da bo namreč uvoz riža iz Italije ves v oblasti Prizada v Beogradu. Prizad bo skupno z zastopniki italijanskega zavoda Ente Naz. Risi v Milanu uredil nadrobnejša vprašanja o rednem uvažanju riža. Prav tako je treba upoštevati najavljeno ustanovitev centrale za bombaž, ki bi

Prizad ne bo odvzel zalog pšenice in koruze pri malih podjetjih

Kmalu po izidu uredbe o maksimiranju cen in odkupu pšenice in koruze je dala Privilegirana izvozna družba pojasnilo, da svoje prednostne pravice nakupa ne bo uporabila nasproti sledečim lastnikom: 1. pri malih proizvajalcih blaga, ki se ne bavijo s prometom in ki nimajo več ko 5000 kg pšenice ali koruze, 2. pri trgovcih, drugih in ostalih imetnikih, ki se bavijo s prometom blaga, če njih zaloge ne presegajo 10.000 kg pšenice ali koruze v enem kraju.

Da je bilo to pojasnilo potrebno, se vidi posebno iz pritožb in kritik, ki so začele deževati od vseh strani. Mnoge kritike je povzročila sama uredba zaradi nejasnih določb, nekaj pa je bilo tudi načelnih. Tako se navaja tudi težavnost izvajanja uredbe v naših krajih, kjer se prijavljanje sploh ponekod ne spleča.

Pristojna oblastva so vzela mnoge pritožbe in pripombe o uredbi

potem kontrolirala tudi uvoz teh surovin iz Italije v Jugoslavijo. Na to ureditev prometa bo treba gotovo še nekoliko počakati.

Sestanek z italijanskimi industrialci

Da bi se naše gospodarsko sodelovanje z Italijo kar najkrepkeje razvilo, se predlaga in pripravlja nekaj skupnih akcij. Med temi je vredno omeniti željo, da bi se sestali naši in italijanski industrialci in na posebni konferenci proučili vsa aktualna vprašanja. Kakor piše »Jug. Kurir«, se prvi takšen sestanek pripravi v Zagrebu. Kot važno nalogo predlaga tej konferenci tudi vprašanje cen za naše in italijanske izvozne predmete, posebno še za bombažne surovine in polizdelke, ki so nam odobreni s kontingenti. To vprašanje je bilo namreč na posvetu stalnega mešanega odbora v Rimu prepuščeno gospodarstvu samemu, češ da ono konkretno določa cene za vsak posamezni primer. V zvezi s tem je tudi namera naše vlade, da izroči vso skrb za ta uvoz direktiji za zunanjo trgovino, da si ne bi mi sami sebi konkurirali s povpraševanjem na italijanskem trgu. Direktija je baje o tem vprašanju že pričela anketo z interesiranimi industrijskimi podjetji.

v resen pretres in poročajo, da se bodo nedostatki odpravili. Ohranjen pa bo moral ostati bistveni namen uredbe, namreč zagotovitev pravilne oskrbe in prehrane v državi do nove žetve pšenice in sprave koruze.

Pojasnilo

Glede prednostne pravice nakupa po 4. členu uredbe je dala pisarna Prizada še sledeče pojasnilo: V zvezi z uredbo o maksimiranju in prisilnem odkupu pšenice in koruze so se pojavila razna razlaganja prednostne pravice odkupa, določene s čl. 4. uredbe. Zaradi tega daje Priv. izvozna družba v svojem delokrogu zainteresiranim tole pojasnilo:

Imetniki prijavljenih zalog pšenice in koruze, ki niso prejeli sporočila družbe ali njenih organov, da družba odkupuje prijavljeno količino, lahko to svobodno prodajajo po v uredbi predpisanih

Pravilnik o kontrolorjih cen

Trgovinski minister je po dogovoru z ministrom za socialno politiko predpisal na podstavi uredbe o kontroli cen te dni še pravilnik o kontrolorjih cen, ki spopolnjuje kontrolni sistem nad cenami in ukrepe za zatiranje špekulacije. Ti kontrolorji bodo imeli skrbeti, da se uredba resno izvaja in da omogočijo uradu za kontrolo cen pregled nad potrebami posameznih krajev.

Besedilo pravilnika

Čl. 1. — Kontrolorji cen, ki v smislu 2. odstavka člena 5. uredbe o kontroli cen vodijo pri banknih upravah vse poslovanje v zvezi s kontrolo cen, se postavijo v vseh banovinskih sedežih in na območju mesta Beograda.

Kontrolorji cen so organi banke uprave oziroma uprave mesta Beograda in so neposredno podrejeni banu oz. upravniku mesta Beograda. Predstavljajo poseben referat pri oddelku za trgovino, obrt in industrijo, v Beogradu pa pri oddelku za podjetja. V strokovnem pogledu prejemajo navodila od urada za kontrolo cen v Beogradu in morajo poslovali strogo po njih.

Čl. 2. — Kontrolorjem cen je zlasti dolžnost: 1. da spremljajo razvoj cen in preiskujejo vzroke raznih njihovih sprememb; 2. da proučujejo predstavitve strank o zvišanju cen za predmete, ki so pod kontrolo, in predlagajo odločitve o njih; 3. da po prejšnjem sporazumu z uradom za kontrolo cen predlagajo maksimiranje cen za posamezne predmete, bodisi za celo območje tistih oblastev ali samo za posamezna mesta; 4. da kontrolirajo spoštovanje naredb in odločb v zvezi z nadzorom cen in da pri pristojnih oblastvih pokrenejo uporabo zakonskih sankcij, določenih z uredbo o kontroli cen in uredbo o zatiranju draginje in brezvestne špekulacije, in 5. da spremljajo razvoj gospodarskih razmer na svojem območju, posebno še vprašanje preskrbe prebivalstva in o tem obveščajo urad za kontrolo cen ter stavijo konkretne predloge.

Čl. 3. — Kontrolorji cen sprejemajo neposredno predstavitve strank in predlagajo o njih banu oziroma upravniku mesta Beograda poročila in predloge odločb.

Voditi morajo specialen razvid o vseh prejetih opravkih in izdanih odločbah.

Banske uprave oziroma uprava mesta Beograda morajo dati kontrolorjem cen na razpolago potrebne prostore s pohištvom.

Urad za kontrolo cen mora dati kontrolorjem na razpolago potrebno pomožno osebo, kakor tudi sredstva za opravljanje potrebnih uradnih potovanj, za pisarniške, telefonske in brzojavne stroške.

Čl. 4. — Ta pravilnik dobi moč z dnem objave v »Službenih novinah«.

Italijanski bombažni kontingent

Iz Beograda se poroča, da so bili na zadnjem zasedanju Jugosl.-italijanskega stalnega gospodarskega odbora določeni naslednji kontingenti bombažnega prediva, ki ga nam bo Italija dobavila, in sicer: 4000 ton bombažnega prediva; 4000 ton prediva, kateremu je dodano 25% fiocea, 3000 ton vlakna fiocea.

Poleg tega so baje italijanske tvrdke pristale na izvršitev prejšnjih zaključkov.

»Službeni list«

banske uprave dravske banovine z dne 29. junija objavlja: Uredbo o odkupovanju domače volne — Tolmačenje o pobiranju prispevka od briketov iz kamenega premoga in koka — Odločbe občnih sej državnega sveta in razne objave.

Nemški načrti za ureditev evropskega gospodarstva po primerjavi švicarskega tiska

Po vojaškem polomu Francije se smatra Nemčija za glavno kontinentalno silo v Evropi in izdeluje načrte, kako bo po končani zmagi uredila gospodarstvo vse Evrope. Spremeniti utegne ta načrt še nejasno razmerje do Severno-ameriških združenih držav.

Kakor piše »Deutsche Allgemeine Zeitung« misli Nemčija raztegniti gospodarska načela totalitarnih držav na vso Evropo. V glavnem pomeni to stremljenje po čim večji avtarkiji naše celine, pri čemer bi tvorili jedro gospodarstva Nemčije in Italije. »Kölnische Zeitung« naštevata tri velika evropska gospodarska območja: Zapadno-srednje evropsko, čigar jedro bi bile Nemčija, Anglija in Francija in bi mu pripadale tudi Belgija, Nizozemska, Danska in Švica. Vzhodno-severno evropsko območje obsega Skandinavijo, Baltik, Rusijo, Poljsko, Madžarsko in Balkan z Bolgarsko vred. Južno evropsko območje bi obsegalo Portugalsko, Španijo, Italijo in Grčijo in bi se raztezalo tudi na Turčijo, Sirijo in Palestino.

Izmenjava blaga in dela bi bila načrtno urejena. Trgovina bi se opravljala s kliringom, zato naj bi se ustvarila neka standardna deviza, ki jo »Berliner Börsen Zeitung« imenuje kontinentalni (celinski) denar in seveda v ta namen sama predlaga marko. Nastopila bi torej nekakšna spopolnjenost banka za mednarodna izplačila.

Posamezna narodna gospodarstva bi morala služiti predvsem skupnim evropskim potrebam v smislu avtarkije. Kar jim preostane izvozne ali uvozne zmogljivosti, smejo uporabiti za trgovino s čezmorskimi državami. Pri tem se upošteva možnost svobodnega plačevanja, brez kliringa, kar je koncesija ameriškim Združenim državam.

Razmerje z Ameriko

Na splošno postavlja »Deutsche Allgemeine Zeitung« nasproti Monroejevi doktrini nekako »Hitlerdoktrino«, po kateri bi sicer Nemčija priznala svojo dezinteresiranost za Ameriko in zato zahtevala, naj Amerika prepusti Evropo nemškemu vodstvu. Zanimivo je, da se pri tem problema zlata le mimo grede dotaknejo, in ker imajo Zedinjene države za zdaj približno tri četrtine svetovnega zlatega zaklada, jih bo nemški gospodarski ustroj Evrope z nezlato valuto gotovo zelo zanimal.

Evropska samozadostnost

»Kölnische Zeitung« je proučila možnosti evropske avtarkije. Glede prehrane je ugotovila, da bi mogla biti Evropa po vzorcu Italije in Nemčija neodvisna. Brez Sovjetske Rusije, toda z Anglijo, dobimo naslednjo preglednico, računano po povprečnih letinah 1936—1938 in vse v milijonih ton: letina poraba manjk

pšenica	40—50	48—60	8—10
rž	21—25	21—25	—
krompir	148—167	148—167	—
sladkor	6	8—9	2—3

Seveda bi se treba odreči uvoznim užltkom, kakor so čaj, kava, kakao, kar bi pomenilo poenostavljen življenjskega standarda na standard naših pradedov. Nemški list priznava, da bi bilo pomanjkanje maslobo splošno. Misli pa, da bi se s povečanjem gojenja oljnatih rastlin in s pospeševanjem živinoreje v jugovzhodnih deželah dalo to popraviti. Toda zelo je dvomljivo, ali bi se s tem res dal nadomestiti čezmorski uvoz. Potrebna bi bila večja pridelava krme. Mesa bi bilo dovolj, če se racioniranje razširi na vso Evropo. Glede ovsa in ječmena je Evropa približno neodvisna. Koruze bi pa primanjlo 11 do 12 milijonov ton letno.

Države in lastna prehrana

V odstotkih je tu nakazana vrsta držav po prehranitveni avtarkičnosti. Sto odstotkov pomeni zadostnost. (Navajamo le nekatere.)

Anglija 25, Norveška 43, Švica 47, Belgija 51, Grčija 80, Nemčija 83, Francija 83, Italija 95, Španija 99, Danska 103, Jugoslavija 106, Bolgarska 109, Romunija 110, Madžarska 121, Rusija 101, Češko-moravska 100, Poljska 105.

Preskrba s surovinami

Les, železa in premoga ima Evropa dovolj. Nemški list misli, da bi bilo dovolj tudi nafte, ker bi se lahko povečala sintetična proizvodnja, pri čemer pa ne upošteva cene. Tudi če računamo romunsko proizvodnjo nafte na 63 do 87 milijona ton in če se misli, da bi dala Rusija prav toliko na razpolago ter da Nemčija izdela 3 do 4 milijone ton, nedostaja letno še vendar nekaj milijonov ton nafte. Nemški list misli, da se bo mogla Evropa odreči tudi uvozu kavčuka, če se primerno spopolni sintetična proizvodnja. Bombaža porabi Evropa letno 1'8 do 2 milijona ton,

pridelala ga pa le 25.000 ton. Volne potrebuje Evropa približno en milijon ton in krije sama približno eno tretjino. Juto mora vso uvoziti. Lesna volna in umetna svila naj izravnata vrzel. Lanu in konoplje je dovolj. Svojo porabo cinka lahko krije za eno tretjino, skoraj popolnoma pa nedostaja bakra, svinca, kositra in niklja. Nadomestijo naj jih aluminij in nadomestki. »Kölnische Zeitung« misli, da bodo nekatere čezmorske države po naravi svojega gospodarstva prisiljene trgovati brezpogojno z Evropo, tako da bi bila potreba čezmorskih surovin pokrita. V dokaz navaja tudi njih pregled.

Ostali del načrta za nas ni važen. Namesto državnega kapitalizma si obeta nekakšen ljudski socializem (»Volkssocialismus«). Za trg bi veljal strog red, ki bi držal stalne cene. Izvedli bi se nekakšni karteli za industrijo, in sicer mednarodni. Ostala bi zasebna iniciativa, hkrati pa bi bilo vse usmerjeno k sintezi javnega gospodarstva in do popolne zmogljivosti naprežene podjetniške iniciative, za kar se trudi Nemčija sama že od leta 1933.

Pred novo konjunkturo v Združenih državah Sev. Amerike

Za razvoj gospodarskih razmer v USA je odločilno to, ali se bo res takoj in do kraja izvedel veliki načrt oborožitve, ki bo veljal pet milijard, ali pa se bo zavlekel. Prav tako je seveda važno za USA vprašanje, kako dolgo bo trajala vojna v Evropi. Ivoz orožja in drugega vojnega materiala je namreč naglo narasel posebno v zadnjih štirih mesecih, ko je presegel pol milijarde dolarjev in bil znatno večji nego v celem prejšnjem polletju. Ta izvoz se je zelo ugodno občutil v ameriški jekleni industriji. Zmogljivost te industrije se je izrabila do 60% v aprilu in zdaj pa že do 90%. Indeks vse industrijske proizvodnje postopno raste, od 105 enot v aprilu se je v juniju dvignil na 110 in bo v juliju morda že dosegel 120 enot.

Značilno je, da razmah vojne industrije zelo koristi tudi ostalim vejam gospodarstva. Zelo se je razvela gradbena delavnost, ker se mnoge tovarne orožja povečujejo. Postaviti bo treba še mnogo tovarn za letala, ki bodo veljale do 500 milijonov dolarjev. Med zvezna podjetja, ki jih zadeva konjunktura, spadajo tvornice pre-

delav in polizdelkov ter razna metalurgična podjetja. Ta bi svoje naprave lahko preuredila za izdelavo municije in so zato začela zdaj delati zaloge blaga, ker mislijo, da bodo pozneje gotovo preobložene z delom za oborožitev. Z vso naglico je n. pr. začela delati avtomobilska industrija, ki si hoče napraviti takšne zaloge vozil, da bi zdržala pol leta in da bi medtem lahko izdelovali samo tanke.

Tudi ljudske potrebščine se prodajajo v vedno večjih množinah in ta industrija doživlja novo konjunkturo, ker se je povečal zaslužek kupovalcev in s tem kupna sila po vsej državi. Tekstilna industrija si zato obeta naslednje leto znaten dvig odjema, enako čevlarska. Obe pričakujeta tudi večjih naročil za vojsko.

Važno vprašanje pa je, kaj bo z Ameriko in s tem poletom, če bi se vojna v Evropi hitro končala in bi tako odpadle za USA velike možnosti za izvoz orožja. Gotovo bi cene v Ameriki zelo naglo padle, le zaradi velikih državnih domačih naročil bi se delavnost še nekaj časa obdržala na primer- ni višini.

Politične vesti

Predsednik vlade Dragiša Cvetković je dal italijanskim časnika- rem izjavo o stalnišči Jugoslavije spriči najnovejših romunskih dogodkov in je pri tem izrečno naglasil svojo željo, da bi se obstoječi prijateljski odnosi med kraljevinama Jugoslavijo in Italijo še bolj okrepili in poglobili. Omenil je tudi uspehe korporativnega sistema pri reševanju delavskih in drugih socialnih vprašanj, ki se zato mora upoštevati, in se izjavil za obisk italijanskih predstavnikov v okviru širšega italijansko-jugoslovankega socialnega sodelovanja.

Glede Balkana je uverjen, da se ohrani mir. Naši odnosi z Madžarsko so zelo dobri in z Bolgarijo tudi zelo pristrčni, da torej ni nikjer nesoglasja in naša vlada odločno ter vztrajno dela za mirno sporazumevanje. — Izjava je bila v Rimu sprejeta s popolnim zadovoljstvom.

Na madžarsko-romunski meji se je pripetilo nekaj večjih spopadov in je bilo ubitih približno 30 oseb. Spopadi so bili tudi na bolgarsko-romunski meji, kjer je bilo takoj

uvedeno sporazumno pomirjenje. Iz Budimpešte prihajajo poročila o pospešeni mobilizaciji.

V okviru nove politike se je romunska vlada svedčano odrekla angleško-francoskim garancijam; ker je prešla medtem že več pošiljk nemških letal in dosegla odločitev madžarskih zahtev, se splošno sodi, da se je naslonila docela na os Rim—Berlin. Pripravlja se posredovanje kakor za CSR.

Ruske čete so na dan 1. julija dosegle na vseh delih novo mejo, ki jim je bila začrtana ob Prutu in Donavi. Delo Donave so zavzele padalske čete, ki jih je veliko. Vsa zasedba se je izvedla brez bojev. Ljudstvo sprejema rdečo vojsko povsod prijazno, kljub temu pa je število beguncev zelo veliko in so vsi vlaki prenapolnjeni. Komisija za izselitev beguncev je trajno v stiku s sovjetskimi poveljniki. Razmejitevna strokovna komisija posluje pa v Odesi. V Kišinevu in drugih zasedenih mestih se je uvedla nova uprava s sovjeti. Iz Romunije je prišlo zdaj v te kraje že 7000 Židov, še mnogo tisoč pa je vložilo prošnje za prehod, ker si v Romuniji ne obetajo nič dobrega. V mnogih mestih Romunije je bilo proglašeno izredno stanje. Vodne poti so baje minirane. Pred obalo križarijo sovjetske vojne ladje.

Bolgarska vlada se je odločila, da ohrani mir in bo realistično presojala tudi dogodke, ki najbolj prizadevajo interese države. Zunanji minister Popov je poročal kralju Borisu natanko o poteku dogodkov, močna delegacija iz poslancev vladne stranke pa je odpovala s posebno mislijo v Moskvo.

Nizozemska nacionalsocialistična stranka je pričela veliko akcijo proti svojim nekdanjim nasprotnikom in dala zapreti častnike, ki so ubili enega njenih voditeljev, poročnika Muserta. Obtoženci pridejo pred vojno sodišče.

Prve točke angleškega otočja so že v nemških rokah. V nedeljo in ponedeljek so nemške letalske sile z napadom zavzele dva otoka v prelivu Jersey in Guernsey, ki so jih kmalu okrepile napadalne mornarske enote in so se nato pričeli izkrcavati oddelki kopne vojske. Angleško poročilo odločno pobija te novice o zasedbi koščka angleške obale.

Angleška letala so napadla tudi Kiel, nemško vojno pristanišče, in bombardirala križarko »Scharnhorst«, ki je bila tam v popravilu. Isto poročilo navaja še mnogo uspešnih napadov in priznava tudi izgubo štirih angleških letal. Nemško poročilo omenja napad na Kiel, priznava zgubo treh letal, a sovravnih je bilo baje zbitih večeraj šest.

Nemške podmornice poročajo vsak dan o velikih uspehih pri potapljanju angleških konvojov. Tonaža žrtev gre že v 100 tisoče ton, po uradni statistiki pa je bilo vsega nekaj čez 50 tisoč ton. Potopljena je bila tudi neka angleška križarka tipa »Orion«.

Nemška zračna obramba je zbila zadnji dan junija 18 angleških napadalnih letal, izgubila pa samo eno letalo. Nemški napadi na Anglijo pa so ta teden slabotnejši.

Pri napadih na Anglijo je bilo zbitih več nemških bombnikov in en hidroplan. Napadi trajajo že 10 dni in navadno se vrstijo ponoči ter na dolgi progi. Ljudstvo pa se je že privadilo nanje in je zelo disciplinirano.

Angleško letalstvo je napadlo več važnih točk ob Majni, kjer je zgorela neka kemična tvornica, nato so letala napadla kanal Dortmund-Ems, letališča v Belgiji in Nizozemski ter v zapadni Franciji. Zbiti so bili trije angleški aparati in v bojih z nemškimi še eden, na nemški strani pa v istih bojih pet »Messerschmidtov«.

V Londonu so v skrbah za neoboroženo Irsko, ker bi se utegnili Nemci izkrcati tam, kakor nekoč na Norveškem in je baje nemški poslanik v Dublinu že zahteval od De Valere, da ne sme storiti irska vlada nikakih ukrepov, ki bi izizzvali Nemčijo.

Nemške oklopne divizije so menda tudi prešle špansko mejo, ker so že sodelovale pri neki paradi v Španiji in se pričakuje zato kmalu skupni napad totalitarnih sil na Gibraltar.

V Franciji se pripravlja nova vlada, v katero bi vstopile neke delavske skupine z Doriotom in La Rocquova stranka in ki bi bila nacionalno-socialistična. Sedanja vlada se seli v Vichy.

Poveljstvo nad italijanskimi četami v Severni Afriki je prevzel maršal Graziani. Italijansko vojno poročilo javlja, da so bili vsi napadi angleških motornih kolon odbiti. Uničena je bila tudi še druga angleška podmornica, italijanski rušilec »Espero« pa se iz neke bitke proti premoči ni vrnil. Angleški bombniki so napadli Harar v Abesiniji.

13 italijanskih podmornic so došleš potopili Angleži, večino v Rdečem morju. Javljajo tudi o uspehih v zraku in na kopnem, kjer sta nasprotnika izmenoma v ofenzivi.

Anglija, Turčija in Perzija bodo poskušale zasedeti Sirijo, da je ne dobe nasprotniki v oblast, če bi se res francoska armada pokorila generalu Mittelhauserju.

Poslanik Bullitt je prejel iz USA ukaz, da se naseli na sedežu francoske vlade, kar pomeni, da bo Amerika priznala Pétainovo vlado.

Guverner Panamskega ozemlja in prekopa je dospel v Newyork na posvetovanje z Rooseveltom. Ameriška mornarica je dobila tmejne ukaze kakor v primerih vojne.

Glasi nemškega zunanjega ministrstva »Berlin-Rom-Tokio« ostro napada politiko Ameriških zedinjenih držav in ponavlja Hitlerjevo znano izjavo novinarju Wiegandu, da mora Monroejeva doktrina veljati tudi za Evropo, dalje da je Rooseveltov načrt panje ameriškega bloka naperjen proti politiki Reicha, da se pa ta načrt ne bo posrečil, ker želijo južne države ostati nevtralne, in tretjič, prvi list, je odločitev o miru ali vojni med Ameriko in novo Evropo odvisna od obeh strani. Na koncu pravi, da bo kmalu premagala tudi Anglija in zato ni pametno, da Amerika želi izzvati nemir celo na Balkanu in da bi najraje videla spor med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo, ki ga sploh ni.

Denarstvo

Vprašanje deviz, naprej plačanih za neprejetno blago

Uvoz blaga iz držav s svobodnimi devizami je bil od septembra 1939. dalje mogoč le proti plačilu blaga v naprej v svobodnih devizah. Naše pristojne oblasti so tudi dovoljevale uvoznikom, da morejo plačati blago v naprej. Razširjenje vojne tudi na Sredozemsko morje pa je popolnoma onemogočilo vsako trgovino naše države s čezmorskimi državami. Sploh ni upanja, da bi dobili iz teh držav večje količine blaga, čeprav smo jih že plačali, ker to blago ni bilo niti odposlano. Kakor se poroča, so plačali naši uvozniki vnaprej blaga za 200 milijonov din v svobodnih devizah. Nastaja vprašanje: kaj bo s temi devizami? Pristojne oblasti bi morale skrbeti za to, da se vsaj del teh deviz vrne v našo državo. To je tem bolj potrebno, ker bo odslej tudi dotok deviz pri nas manjši.

Devizna direkcija je pozvala pooblaščenca banke, da oddajo Narodni banki na razpolago vse zneske prostih in likvidnih deviz, kolikor so jih bile nabavile za plačila naših izvoznikov pred prejemom blaga in če seveda teh zneskov tujcem še niso izplačale. Če bi uvozniki končno le mogli priti do blaga, bodo dobili te devize takrat neposredno od devizne direkcije.

Francoska vlada je razveljavila uredbo o obveznem oddajanju zlata, tujih valut in delnic državnih banki. To velja tudi za kolonije.

Novega angleškega notranjega posojila so vpisale same zavarovalne družbe za več ko 4 milijarde dinarjev, nad 20 milijonov funtov. S certifikati za varnost so zbrali Angleži zadnja dva tedna nič manj ko 12 milijonov funtov, vsega pa že 570 milijonov funtov ali 122 in pol milijarde dinarjev. Ves ta denar gre za vojno.

Zunanja trgovina

Nova pogajanja s Švico

Na željo švicarske vlade, da bi se spremenil dosedanji sporazum o trgovinskem prometu, ker je zlasti po rastoči naši aktivni zanj neugoden, se bodo pričela v kratkem pogajanja v Bernu.

Naš izvoz v Švico je namreč letos do konca maja dosegel vrednost 84,7, uvoz iz Švice pa samo 51,7 milijona dinarjev. Lani je bilo razmerje za Švico boljše (39,3 proti 34,2) in smo celo leto dosegli samo 5 milijonov din presežka. Ker je medtem nastal za Švico popolnoma nov položaj in ima že sklenjen nov sporazum z Italijo, pa morda ne bo težko najti pot za naglo ureditev prometa tudi z našo državo.

Izvozniki prašičev v Nemčijo opozarja direkcija za zunanjo trgovino, da ne dajala dovolila samo za po 45 glav hkrati in da teža ne sme biti pod 160 kg.

Dobava surovega bombaža iz Sovjetske Rusije nam je zagotovljena s prvo pošiljko 150—200 vagonov.

Naš trgovinski sporazum s Slovaško je pretekel ta teden, ko se še niso mogla pričeti pogajanja za sklenitev nove pogodbe. Treba bo stari sporazum podaljšati. V kliringu smo dolžni že 7 milijonov kron.

Grčija je ponudila nova trgovinska pogajanja, ker želi ustaviti plačevanje blaga z devizami in bi raje prešla na klirinški sistem.

Železniški promet v Italiji bo spet normalen od 15. julija dalje.

Da prepreči krizo na trgu kave je braziljska vlada sklenila intervencijski odkup 7 milijonov vreč kave, za kritje nakupa uporabi terjatve v tujini in obligacije državnega zavoda za proizvodnjo kave.

Madžarska je odpravila carino na sladkor, in sicer do srede oktobra. Za uvoz ni treba več dovoljenja. Zmanjšana je za 50% carina melaso za izdelavo spirita in na ovojni papir za izdelavo vrečic.

Nova bolgarsko-sovjetska trgovinska pogajanja se prične v kratkem, da se odstranijo nekatere težkoče, zlasti pa za ureditev boljšega stika bolgarskih trgovcev in

industrijskih tvrdk z velikimi sovjetskimi podjetji.

Proizvodnja letal v Angliji je tako napredovala, da more Velika Britanija izdelati mesečno več letal ko Nemčija in Italija skupaj. Podaljšanje delovnega časa se je doseglo sporazumno z delavskimi organizacijami.

Bombajsko pristanišče je zaprto zaradi nemirov, ki so izbruhnili v mestu in drugih delih Indije.

Uživanje slaščic in sladoleda je v Italiji po posebni odredbi omejeno na 3 dni v tednu, to velja tudi za čajno pecivo. Kava v zrnju se ne bo po prvem juliju več prodajala, poraba bencina pa se ponovno omeji.

Grčija si je nakupila večje množine pšenice v Turčiji. Zadnja pošiljka je znašala 50.000 ton, pričeno pa se pogajanja za nove dobave.

V Stalinsku v Rusiji se je začela izdelati velika tekstilna tovarna, ki bo mogla na leto izdelati 32 milijonov metrov tkanin.

Iz Japonske se poroča, da so se poskušali izdelovati sintetične nafte zelo dobro posrečili in da bo sedaj začela izdelovati Japonska sintetično nafto v zelo velikih količinah.

Romunska lanska žetev se ceni na 74,6 milijarde lejev, od tega koroze za 21,1, pšenice 18,2, ječmene za 2,8, ovsu 2,1 in krmo 3,3. Zelenjave je bilo za 4,7, krompirja za 2,2, industrijskih rastlin za 4,5, sadjarstvo in vinogradništvo pa je

dalo 5,5 milijard lejev. Letos bodo te številke znatno nižje, ker odpadajo bogate pokrajine, v katerih je letina boljša ko v sosednjih jugovzhodnih deželah.

Petrolejska polja Slovaške pri Gbelih je vzela v zakup nemška družba »Deutsche Erdöl A. G.«, ki hoče povečati pridobivanje z novimi napravami, tako da bo za Slovaško dovolj nafte. Slovaška je uvozila mesečno po 600 ton petroleja iz Romunije.

Angleške rezerve bencina znašajo zdaj 5,8 milijonov velikih tankov. Anglija je pa pridobila tudi za 2 milijona ton norveških, pol milijona ton nizozemskih in za 100 tisoč ton danskih petrolejskih ladij, da ji je dovoz zelo olajšan.

Blagovni promet med Francijo in Anglijo je po odredbi angleške vlade ustavljen.

Blagovni promet Turčije z baltiskimi državami gre odslej po suhem skozi Sovjetsko Rusijo.

Nemška tvrdka za umetno svilo v Wuppertalu-Elberfeldu je lani zelo povečala svojo proizvodnjo, posebno za tehnične namene in tudi več izvozila ko prejšnje leto.

Kanadska letošnja žetev bo zelo dobra, po poročilu iz Otave rekordna. Posevi pšenice so zvišani za 1,5 milijona ha na 28,2 milijona. Obilo je tudi paše in krme. Za pšenico računajo, da bo dala žetev 241 milijonov bušljev.

Nova ležišča rud za baker, mangan in železa nafte so odkrili v Mandžuriji, ki je ena najbogatejših dežel. Glavnica svinčenih rud-

nikov je bila povečana od 4 na 30 milijonov jenov.

Produkcija petroleja se je morala omejiti v USA zaradi slabega izvoza, in sicer v Teksasu na 140 tisoč baril, v ostalih predelih pa na 100 tisoč ton dnevno.

Izvoz bombaža iz Sev. Amerike v Evropo je vedno manjši in je padel od enega milijona bal v januarju naslednje mesece na 747 tisoč, 434 tisoč in 345 tisoč bal. Evropa je prej kupovala polovico vsega bombaža USA.

Švedska si je zagotovila z novo pogodbo z Nemčijo dovoz premoga in koksa, ker ne more več uvažati iz Anglije. Kupovala bo od Nemčije tudi stroje in kemične izdelke, izvažala pa stavbeni les, celulozo, papir, železo in jeklo po cenah od 20. junija. Saldo je aktiven za Nemčijo in bo zaradi tega uveden trostranski kliring z Dansko, kateri Nemčija dolguje 75 milijonov kron. Zelo je zadet švedski trg zaradi ustavitve prometa z Italijo in prevozov čez Genova.

Italija ne more več dobivati iz Amerike zmrazjenega mesa in je zato uvedla tri brezmesne dni ter nadzorstvo nad zalogami in trgovino. Po novi uredbi sme nakupovati živino samo Osrednja zveza kmetijskih združenj. Če je ponudba večja, se presežek spravlja v hladilnice. Mesarji se morajo organizirati in kupovati meso po maksimalnih cenah, določenih za posamezne vrste blaga. Svinjerejci morajo vse živali prijaviti pristojni korporaciji, da se porazdeli blago za trg.

Promet na Ljubljanski borzi v juniju 1940

Skupni devizni promet v juniju t. l. je presegel vsoto 42.598 milijonov dinarjev, kar znači porast deviznih zaključkov v primeri z majem t. l. za nad dva in pol milijona dinarjev. Ako pa primerjamo ta promet z onim v juniju 1939, vidimo, da se je letos skrčil za več ko 13 milijonov dinarjev, dočim pa je v primeri z junijem 1938 narasel za preko 17 in pol milijona dinarjev.

Totalni devizni promet v prvem polletju 1940 znaša 289.400.000 dinarjev, medtem ko je v istem razdobju leta 1939. dosegel še 258,2 milijona dinarjev, a v prvem semestru 1938 le 176,2 milij. dinarjev, ter znaša po tem takem presežek letošnjih deviznih zaključkov nad 31 milijonov dinarjev v primeri z letom 1939. in celo več ko 113 milijonov dinarjev v primeri z letom 1938.

Največji devizni zaključki so bili tudi v juniju 1940 perfekturirani v nemških markah (potom privatnega kliringa nad 30 milijonov dinarjev) in v USA dolarjih, znatno manjši pa je bil promet v angleških funtih, švicarskih frankih, dočim je bilo par zaključkov še v ostalih devizah.

Efektini promet je bil zelo skromen; dne 17. junija 1940 je bilo zaključeno 7% investicijsko posojilo na bazi din 88—, dočim je bilo nekaj zaključkov le še v delnicah Kranjske industrijske družbe na Jesenicah, in sicer 14. junija 1940 na bazi din 146—, v dneh 17., 18. in 19. junija 1940 pa po tečaju din 148— za eno delnico.

Blago

Les: Promet je bil srednje zadovoljiv v deskah smreka-jelka in v tramih raznih dimenzij. Tendence je bila v začetku junija t. l. še nekako stalna za mehki rezani in tesani les, a nekoliko mlačna za trdi les, zlasti za bukovino. Proti koncu junija t. l. pa je tendenca stalno popuščala ter očitovale zelo mlačno razpoloženje, skratka smer tendence za vse vrste lesa je bila — navzdol! Vzrok temu je bila predvsem prepoved naših deviznih oblasti glede izdajanja nadaljnjih deviznih izvoznih dovoljenj za izvoz našega lesa, kar je veljalo skoraj ves junij. Zatem je nastopila nejasnost na zunanjih tržiščih zaradi vedno bolj občutnejše baisse cen lesnih proizvodov, kar je imelo za posledico, da so tudi naši domači kupci skušali pritiskati na cene, čemur pa so se odločno protivili naši producenti, ki so vse doslej seveda kalkulirali na bazi

dosedanjih izredno visokih cen. To je dalo povoda tudi zmanjšanemu konsumu v naši banovini, ker je tudi stavbna sezona nepričakovano slaba, oziroma le nekoliko omiljena po nekaterih večjih javnih delih, ki so bila razpisana pred nekaj dnevi.

Cene za naše lesne izdelke so zlasti v drugi polovici popustile za približno din 20— pri kbm pri tramih (vseh dimenzij), za približno din 50— pri kbm pa pri deskah (tako škoretah, kakor tudi pri plohih) smreka-jelka. Tako notirajo na borzi n. pr. filerji do 5"/6" od 250—290 dinarjev za kbm franko vagon nakladalna postaja (Slovenija), trami ostalih dimenzij pa od 255—305 dinarjev, dalje škorete od 16 cm naprej, paralelne od 635—705 din, konične škorete pa od 540—580 dinarjev, deske-plohi smreka-jelka, od 16 cm dalje od 510—590 (paralelni), a od 480—530 dinarjev konični.

Bukovina beleži nespremenjeno, prav tako hrastovina, t. j. na bazi cen, ki so notirale v maju 1940. na naši borzi.

Mecsnove deske-plohi, obrobjeni, ostrorobi, v I/III kvaliteti, v debelinah 18, 24, 38 in 54 mm, v širini od 16 cm naprej, 4 m dolgi, notirajo danes že zelo visoko, in sicer od 1100 do 1300 dinarjev za m³ franko vagon nakl. postaja. Ta cena pa je za približno 80 do 190 dinarjev pri kbm višja kakor pa je bila koncem maja 1940. Za orehovino ni bilo nobenih notic, pač pa je porasla cena za boljše vrste lesa, ki ga rabi zlasti naša pohištvena industrija, t. j. predvsem za brest, javor, jesen in lipo. Tako je v juniju t. l. poskočila cena za brestove neobrobjene plohe v I/II kakovosti za približno 10—40 dinarjev pri m³ franko vagon slovenska nakladalna postaja, dalje za javorjeve plohe 20—50 dinarjev, za jesenove plohe oziroma deske od 40 do 60 dinarjev in za lipove deske-plohe od približno 35 do 95 dinarjev pri kbm. Tudi parketi notirajo sedaj že znatno višje, t. j. za približno 10—15 dinarjev pri m² hrastovih in cca ravno toliko pri m² bukovih parketov, vse franko vagon slov. nakladalna postaja. Prav tako so se podražili tekom junija t. l. železniški pragovi, in sicer za približno 5— dinarjev pri komadu (bodisi hrast ali bukev). Drva notirajo zopet nekoliko višje ter so v juniju porasla v ceni za približno din 2— pri 100 kg franko vagon nakl. postaja. Oglje notira v začetku julija za približno 5—20

dinarjev višje kakor koncem maja oziroma v začetku junija t. l.

Danes notirajo neobrobjeni plohi-deske I/II din 700—800 za javor in brest, din 750—850 za jesen, a din 680—780 za lipo; parketi hrastovi 70—90 dinarjev, bukovni 50—60 dinarjev, železniški pragovi din 45—50 (hrastovi) in din 25—30 (bukovi), oglje pa 85—do 105— din.

Povpraševanja so še vedno zelo znatna za deske smreka-jelka in za trame vseh dimenzij, precej manj pa za izdelke trdega lesa. Prav tako je največ ponudb v deskah in tramih, seveda po precej visokih cenah, ker producenti nikakor nočejo slediti pojavom na zunanjih tržiščih.

Produkcija je skoro bi rekli normalno zaposlena z izdelovanjem vseh vrst blaga v običajnih merah, največ 4 m dolgo blago za italijanska in deloma nemška tržišča, pa seveda tudi v merah, ki jih zahteva naš domači trg, posebno v južnih krajih naše države.

Zaloge niso bogve kako velike, prav za prav smo srednjedobro založeni z izvoznim blagom, dočim je precej blaga v štajerskih skladiščih, ki zalagajo (v glavnem po vodnih poteh) naše južnejše kraje. Izgleda, da je bolj slaba produkcija v drvah in oglju, posebno drv primanjkuje, ker manjka delovnih moči, ki so bile odtegnjene z vpoklici na orožne vaje. Zato tudi cene drvam zelo rastejo in bodo bržkone še nekoliko višje kot so danes, ko je še le začetek glavne potrošne sezone. Seveda pa za izvoz ne pridejo naša drva več toliko v poštev.

Izvoz je nekoliko nazadoval v juniju, in sicer smo nekoliko manj izvozili v Italijo (razen sušivnih dobav), prav tako pa tudi v Nemčijo, medtem ko je naša izvozna trgovina povsem zastala oziroma ohromela zaradi znanih blokadnih ukrepov vojskujočih se velesil. Zaradi tega je vsekakor

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobli in svetlolila sragee, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nastp 4-6. Selenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

Tako dober tek vzbuja

naravna Rogaška slatina, da so se po zgodovinskih podatkih prebivalci okolice za časa lakote v 30letni vojni izogibali, piti to vodo, ker jim je povzročila prevelik tek.

nujno potrebna majhna preorientacija, da nam ne bo blago ležalo brez koristi v skladiščih.

Z ozirom na vse to je potrebno, da vsakdo dobro premisli pri večjih nakupih, ki v danih razmerah vsekakor niso bogve kako dobri, in tudi cene imajo očitno tendenco nazadovanja, kar lahko opazamo na madžarskem in romunskem trgu, ki sta reagirala na nemško zahtevo po znižanju cen za 10 RM pri kbm; sicer pa so cene, ki jih dosežajo naši izvozniki tako v Italiji, Nemčiji ali na Madžarskem vsekakor še razmeroma zadovoljive oziroma primerne.

Žito: Na žitnem trgu je povsem ohromela kupčija s pšenico in korozi zaradi uveljavljanja znane odredbe, da se morajo popisati vse zaloge teh vrst blaga v državi kakor tudi z ozirom na maksimiranje cen za korozi in pšenico, kar je povzročilo delno popuščenje cen tudi ostalim vrstam žita.

Svetovna proizvodnja umetne svile in volne

Mednarodne cenitve izkazujejo za leto 1939. celih 15% večjo proizvodnjo umetne svile in volne ko leta 1938. Teža te proizvodnje je bila 2.231 milijonov funtov. Same svile se je izdelalo 1.147 milijonov funtov ali za 16% več ko predlanskim. Najbolj so napredovali v Zedinjenih državah z 29, v Italiji z 18, v Nemčiji in na Japonskem s 14 ter v Angliji s 13%. Nazadovale so pa Francija, Poljska in Švica. Prvič sta lani nastopile v tej stroki Kolumbija in Finska, prve tvornice pa so postavili lani že tudi v Turčiji in Čileju.

Za umetno svilo je bila lani na prvem mestu Zveza sev. ameriških držav (331 milijonov funtov po teži), na drugem Japonska (239), na tretjem Nemčija (160), nato Anglija (120) in Italija (119). Rusija je izdelala samo 17 milijonov funtov umetne svile.

Umetne volne je bilo lani izdelane 1.084 milijonov funtov proti 958 v letu 1938., to je za 13% več. Totalitarne države Nemčija, Italija in Japonska so same izdelale od tega 87%. Glede obeh navedenih umetnih predmetov so po količini za osebo na prvih mestih Nemčija s 77 funta na osebo, Japonska s 41, Italija 36, USA 33, Anglija 3 in Francija 13, ki za leto tega mesta ne bo dosegla.

Ruska sladkorna repa ima 18-60% sladkorja

V enem paviljonu moskovske vsesovjetske kmetijske razstave se kažejo uspehi, ki jih je dosegla Sovjetska Rusija pri gojitvi sladkorne repe. Po teh podatkih se je povečala površina s sladkorno repo posejane zemlje od 648.000 ha v l. 1913. na 1'2 milijona ha v l. 1939. To povečanje se je doseglo z uvedbo kulture sladkorne repe v nove pokrajine, tako v Kazakstanu, Kirgiški republiki, Transkavkazu in Daljnem vzhodu. S tem je dosegla Sovjetska Rusija prvo mesto na svetu v kulturi sladkorne repe. Lani je pridelala Sovjetska Rusija skupno 13 milijonov stotov sladkorne repe. Sovjetskim selekcijskim postajam se je posrečilo, da so vzgojile sladkorno repo, ki ima 18-60% sladkorja. Seveda pa ni bil donos sladkorja tudi povprečno tako visok.

Opozorilo.

Davčna uprava za mesto v Ljubljani objavlja, da dospe v smislu čl. 148. zakona o neposrednih davkih v III. četrtletju 1940. v plačilo:

dne 1. julija 1940. — III. četrtletni obrok zgradarine, pridobnine, rentnine, družbenega davka, davka na neozmenjene osebe, davka na poslovni promet in vojnice;

dne 15. avgusta 1940. — I. polletni obrok zemljarine.

Podrobnejša pojasnila so razvidna iz razglasov, nabitih na uradni deski davčne uprave za mesto v Ljubljani in mestnega poglavarstva v Ljubljani.

Revija »L'Europa sud-orientale«

Direktor Josip Košuta v Milanu je začel skupno z g. Umberto Urbanijem ta mesec izdajati za jugovzhodno Evropo poseben mesečnik z gornjim italijanskim naslovom in s hrvatskim naslovom »Jugoistočna Evropa«. Revija objavlja snov v več jezikih. Prvi zvezek predstavlja stike teh držav in njihove odnose z Italijo in Nemčijo. Poleg gospodarskih posveča veliko pozornost tudi kulturnim stikom in športu. Letna naročnina znaša za inozemstvo 100 lir, v Italiji 50 lir. Revija je ilustrirana — med prvimi je tudi slika Ljubljane.

V besedi čitateljem navaja uredništvo kot svoj program razvijanje gospodarskih, kulturnih in turističnih stikov med Italijo in deželami jugovzhodne Evrope (Slovaško, Madžarsko, Jugoslavijo, Romunijo, Bolgarsko, Grčijo, Turčijo in Albanijo). Naš zunanji minister dr. A. Cincar-Marković je v svojem odgovoru direktorju revije izrazil podjeto svoje simpatije in naglasil upanje, da bo revija mnogo koristila pri sodelovanju za napredek in za mir v tem delu Evrope.

Dobave - licitacije

Gradbeni oddelk direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 5. julija ponudbe za dobavo vijakov za natezne ploščice.

Direkcija drž. rudnika Senjski rudnik sprejema do 9. julija ponudbe za dobavo raznega zapiralnega materiala (klingerit, guma, azbest), dinamo-žice ter vulkan-fibra v ploščah, izolirnih cevi, bakelit laka ter lepence.

Štab mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 10. julija ponudbe za dobavo 20.000 kg raznih testenin.

Artillerijsko tehnični zavod mornarice Lepetane sprejema do dne 10. julija ponudbe za dobavo raznih vrst usnja ter jermenja za pogon.

Direkcija pošte, telegrafa in telefona v Ljubljani razpisuje dobavo 60 kom. indukcijskih zvoncev z direktno pogodbo na dan 20. julija t. l. — Pogoji se lahko vpogledajo ali kupijo po din 10.— v pisarni direktorja, Sv. Jakoba trg št. 2, I. nadstropje, soba št. 41.

LICITACIJE:

Dne 9. julija bo pri Komandi dravskega žandarmerijskega polka v Ljubljani licitacija o prodaji raznih krp in iznošenih vojaških čevljev; dne 15. julija bo ustna licitacija za nabavo ca. 250 m² bukovih drv.

Dne 9. julija bo pri Vojnosanitetskem zavodu v Zemunu licitacija za dobavo toplomerov; 22. julija emajlirane posode; 23. julija priborov za britje; 24. julija krojaških igel, sukanca, zavijalnega papirja in kartona, sveč ter raznih ščetk; 25. julija razne bolniške opreme (gumene blazine, toplomeri); 26. julija za dobavo raznih tehtnic. Dne 25. julija bo prva ofertna licitacija za dobavo raznega sukanca in dne 26. julija raznega gumenega materiala.

Dne 10. julija bo v intendanturi štaba jadranske divizijske oblasti v Kninu neposredna pogodba za dobavo večje količine drv.

Dne 15. julija bo pri štabu mornarice kralj. Jugoslavije v Zemunu licitacija za dobavo 10 ton belih in 10 ton pisanih krp za čiščenje. (Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Prvo tromesečje v tekstilni industriji

Boljši razvoj volnene industrije

Naša tekstilna industrija se je letos v prvih treh mesecih rešila iz hudih težav s tem, da so ji bile spet zagotovljene zadostne količine surovin iz inozemstva, ki jih nekaj časa sploh ni mogla več dobivati. Tonaža uvoza teh surovin je spet znatno napredovala. Po prvem polletju vojne so se odnosi naše tekstilne industrije kot odjemalke surovin do sedanjih odjemalcev v naši bližini precej uredili, ker je bila ves čas omogočena v Sredozemskem morju svobodna plovba, ker je bila blokadna kontrola celo olajšana z navicertnim sistemom in ker so se ustale tudi zvišane prevozne postavke. Naša oblastva so v naglici odobrila devize za večje kontingente blaga iz neklirinskih držav in pristojna oblastva so tudi pričela resneje skrbeti za zalaganje te industrije s potrebnimi surovinami, ko je interveniral posvetovalni odbor tekstilne industrije v trgovinskem ministertvu. Na ta način je bil omogočen uvoz bombaža in volne ter njunih prediv do 12.002 toni nasproti 12.649 tonam v prvem tromesečju lani. Po izrednem 50% nem padcu uvoza v dobi september-december 1939 s samo 7657 proti 15.991 tonam leta 1938. je s tem dosežena meja ¾ uvoza iz zadnje konjunktore. Še vedno pa je ta uvoz manjši ko lani ob istem času. Tonaža letos ni dosegla lanske, potrebni napredek v razmerju s prirastkom naših potreb in večjim prebivalstvom je ves izostal. Če štejemo za celo dobo vojne, vidimo, da smo bili za 31-40% slabše oskrbljeni s tekstilnimi surovinami ko leto prej, tako da je izpadek še večji. Ta uvozni izpadek tekstilnih surovin se ni mogel nadomestiti niti z večjim uvozom nekaterih tkanin in izdelanega blaga, tako da je kljub upoštevanju tujih tekstilnih izdelkov bilo naše domače tržišče vsekakor nezadostno založeno s tekstilnimi predmeti.

Številke uvoza

Skupna tonaža uvoženega bombaža in njega izdelkov je znašala le malo več ko lani. Uvozili smo več surovine in tkanin, a dosti manj prediva. Proti septembru je bil uvoz surovega bombaža za 149%, uvoz prediva pa za 51% nižji. To razmerje je vplivalo znatno tudi na zaposlitev naših tvornic, ker so bile bolj naprežene tkalnice z lastnimi predilnicami kot pa tiste, ki so urejene samo za izdelavo tkanin in preje.

Najslabše so bile oskrbljene s surovinami predilnice in tkalnice za juto in lan, namreč samo do

30% v primeri z istim tromesečjem 1939. Boljše je bilo za industrijo volne, ki pa je tudi dobila za 32, vso vojno dobo pa za 55% manj surovine ko prej. Od težav vojne se je ubranila edinoletna industrija umetne svile, ker je uvozila celo za 56% več ko prej. To docela normalno oskrbovanje umetnosvilene industrije je bilo omogočeno zaradi dobav iz Nemčije in Italije.

Razvoj cen

V Ameriki je letos cena za bombaž padla za več ko 5%, v našem uvozu pa je vrednost v istem času izkazala samo 13%no pocenitev. Zato so cene bombažne preje na našem notranjem trgu še vedno rasle. Razložiti si moremo to iz valutnih tečajev, ker smo uvažali večinoma iz Italije, kjer je tečaj valute nespremenjen. Lahko je bilo torej kupljeno dražje na izvoru, deloma pa so vplivale naše razmere z rastočo draginjo in večjim povpraševanjem. Surova volna je bila na london-skem trgu stabilna od decembra

Gospodarski odnosi z Nemčijo

Izjava predsednika vlade predstavnikom nemške uradne agencije o stalnosti politike naše države do vseh sosednih držav je dala priložnost za ponovno obravnavanje naših gospodarskih odnosov z Nemčijo. Pospeševanje teh gospodarskih odnosov nam je nalagal tudi politični interes, kar velja tudi za naše razmerje do Italije. Pri nas je že utrjeno razumevanje, da je naša trgovina navajena predvsem na sodelovanje z Nemčijo in Italijo. Bližnja trgov, nizki prevozni stroški, poznanost obojestranskih gospodarskih potreb in skupne trgovinske zveze so pri tem odločilni činitelji. Glede Nemčije se je mreža teh zvez po priključitvi češkoslovaških in nemških avstrijskih pokrajin Reichu še povečala.

Zadnja leta so se naši trgovinski odnosi z Nemčijo znatno globili. Trgovinski sporazum je bil zaradi tega izredno važen za vse naše pokrajine, posebno za agrarne izvozne dele države. V zvezi s tem so se ugodno rešila tudi mnoga ostala vprašanja, tudi politična in po tej poti smo sezidali dobre odnose z obema velikima sosednjima državama. Prav zaradi stalnosti naših stikov z njima nam je bilo omogočeno stališče popolne nevtralnosti v sedanji vojni na zapadu in da smo postali steber jugovzhodne Evrope.

do konca februarja, nato pa je skočila za 26%, kar se je pri našem uvozu poznalo v treh mesecih skupaj za 7-8%. Značilno je, da se v Ameriki cena platna do konca marca ni nič spremenila.

Slaba zaposlenost — manjša proizvodnja

Važna posledica slabe oskrbe s surovinami je bila poleg pomanjkanja blaga na trgu predvsem dosti nižja zaposlenost v tej industriji. Po podatkih osrednjega urada za zavar. delavcev je ta čas padla zaposlenost v tekstilni stroki za 5-7%, v vsej vojni dobi pa 2-5%. V samem marcu pa je padla zaposlenost že za 7-05%. Ker je padla zaposlenost že v oktobru kot prvem vojnem mesecu za 1-4%, se lahko reče, da se tendenca padanja zaposlenosti v tekstilni stroki še nadaljuje, kar vidimo tudi iz poznejših podatkov našega Okrožnega urada.

Pregled vseh tekstilnih vej gospodarstva v prvem tromesečju dokazuje padec zaposlitve in proizvodnje. Izjema je samo proizvodnja volnenih tkanin, ki je za 10-7% narasla. Poleg te izjeme je značilno, da so celo podjetja za izdelavo umetne svile izkazala v tej dobi za 2-3% manjše število delavcev in za 3-1% manj proizvodnje ko lani v istem razdobju.

Zdaj, ko se interesi za naše pridelke v obeh sosednih državah še posebno povečujejo, si mora Jugoslavija te odnose še bolje urediti in doseči iz sodelovanja z naraslim nemškim območjem čim večje koristi.

Konkurzi - poravnave

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju posesnice Marije Svetelj v Ljubljani. Poravnalni sodnik dr. Grobelnik, poravnalni upravnik odvetnik dr. Šubić. Narok za sklepanje poravnave dne 30. julija ob 9., rok za oglasitev do 15. julija.

V zadevi trgovca Emila Novaka v Ljubljani na Tržaški cesti se določa za razpravljanje in sklepanje o prisilni poravnavi narok na dan 10. julija ob 9. uri.

Odpravljen je konkurz trgovca Frica Pregla iz Zgornjih Pirnič pri Medvodah, ker je bila razdeljena vsa masa.

Doma in po svetu

Razrešen je pomočnik prosvetnega ministra dr. Fedor Nikić. Za novega šefa tega kabineta je minister dr. Korošec postavil R. Jovanovića, b. šefa v notranjepolitičnem resoru.

Nemški generalni konzul v Beogradu Neuhausen je obiskal trgovskega ministra dr. Andresa in ostal na daljšem razgovoru z njim. V stanovanju bivšega ministra D. Stošovića je bila preiskava; isti dan so organi uprave mesta preiskali prostore kluba ABC, ki ga je vodil izgnani Julius Hanau.

Za predsednika »Agencije Avala d. d.« je bil izbran na obnem zboru v Beogradu bivši minister dr. Branko Miljuš, za predsednika nadzornega odbora pa senator dr. Smodej.

Šefi uradov za posredovanje dela so prišli na posvet v Ljubljano, da uredijo samostojnost zavodov in nekatera važna skupna vprašanja. Za brezmesne dneve so proglašeni sredi, četrtek in petek po novi uredbi ministra dr. Andresa.

Za dodeljevanje bencina industriji bodo odslej do količine 240 litrov pristojne gospodarske zbornice.

V Planini je bila dovršena te dni nova hiša za urade, v kateri bodo tudi pisarne Tujsko-prometne zveze, Avtokluba idr.

Dijaški dom v Kočevju bo prodan na javni dražbi dne 2. avgusta. V tem koristnem zavodu je bilo prostora za 50 dijakov. Radio postaja Beograd je država kupila od lastnice »Radio PTT Beograd« za 6-6 milijona din in jo včeraj tudi prevzela v svojo upravo. Novemu odboru predseduje b. poslanec dr. V. Janjić.

Pri KID na Jesenicah je bila včeraj sklenjena nova kolektivna

pogodba, ki določa draginjski prispevek 14-35%.

Odbor za normalizacijo je razpočel akcijo za uvedbo norm v vsej naši proizvodnji.

Dolino Vranskega polja je zadela huda nesreča, ker je strahovit vihar uničil vse nasade in posev. Samo v Vrani je baje uničenih nad sto tisoč trt in tisoč jutrov koruze.

Pekovska stavka v Šibeniku se nadaljuje, ker pogajanja niso uspela. Delavci so vzeli v zakup tri peči in pečejo kruh samo za svoje rodbine.

Hitler je potoval tajno v Pariz in obšel nato glavni del Maginotjeve linije. Zato so se ponovile napovedi, da se vsak hip prične veliki nemški napad na Anglijo.

Angleški poveljnik Hongkonga admiral Percy Noble je odpotoval v Singapur, ker se pričakuje začetek odkritega japonskega napada na raznih točkah vzhoda, in to kljub novi miroljubni izjavi tokijske vlade. Japonski tisk vztrajno zahteva najenostejnejšo politiko. Mornariški krogi pa groze tudi Ameriki, da je spopad neizogiben, če se bo USA še naprej vmešavala v japonsko politiko vzhodne Azije.

Kitajci so uspešno odbili napade pri Nancanu in Lianu, sami pa prešli v napad tudi pri Kajfengu in blizu Sangaja. Njihova obalna artiljerija je že spet na delu in je vžgala neko japonsko ladjo. V internacionalni koncesiji Sangaja je bilo ta teden umorjenih več odličnih Čankajškovih prijateljev.

Ameriški vojni minister Stimson je poročal v senatu o vojni nevarnosti za USA. Dejal je, da se dajo meje braniti sedaj samo ofenzivno, da pa čete ne bodo poslane na tuje ozemlje za pomoč drugim državam.

Izgnan je bil iz Nemčije v Švico dopisnik lista »N. Z. Z.« z obtožbo, da je skušal zastrupiti odnose med Nemčijo in SSSR in da sploh to hujskanje švicarskega tiska utegne ogroziti še obstoj same Švice.

V Italiji so angleška letala napadla pristanišče Livorno in napravila nekaj škode, na letališču v Pizi pa po italijanski trditvi niso napravila nikake škode.

Pri vsakdanjih napadih na Anglijo so pričelale nemška letala metati zažigalne bombe. Javljajo o mnogih požarih, po angleških poročilih je gmočna škoda majhna, vedno več pa človeških žrtev. Uporabljajo že tudi bombe z opozne-lim razpokom, čes da so te uvedli sami Angleži pri napadih na nemške kraje.

V Galacu so bili veliki delavski nemiri, ker so oblasti ustavile vlak za Besarabijo, kamor so hoteli oditi. Policija je streljala. Bilo je več ljudi ubitih in ranjenih.

Za primer izrednih dogodkov je bolgarska vlada sprejela nov zakon o povečanju delovnega časa v industrijskih podjetjih. V tekstilni industriji pa so se mezde zvišale za 15%.

Predsednik poljske vlade general Sikorski je dospel v Montreal, ker se njegova vlada preseli v Kanao. V Angliji se med tem že uvrščajo zbrane poljske in češke čete v nove formacije.

Reynaud se ne bo priključil londonskemu narodnemu odboru; izjavil je, da obsoja akcijo generala De Gaulle. Tudi poveljnik Severne Afrike general Nogues je pristal na ponudbe iz Bordeauxja.

Nemške čete so po premirju doslele zapadni del španske meje pri Irunu in s tem obvladajo že vso atlantsko obalo Francije. Na severu so pripravljene že utrdbe za dolge topove, s katerimi si hočejo Nemci osvojiti prvi kos angleških tal in nato z letali poslati dnevno po 200 tisoč mož v napad.

Truplo marseja Balba so prepe-ljali iz Tobruka v Bengazi (v Libiji). Poročila o marselovih letalski smrti se ne ujemajo.

Katastrofalen požar je v Tokiu uničil poslopja ministrstva za finance, ministrstva za gospodarstvo ter še nekaj drugih velikih palač.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja delodajalce

da so v prejšnjem mesecu dostavljeni plačilni nalogi zapadli v plačilo. Prispevki morajo biti poravnani v osmih dneh po prejemu plačilnega naloga!

Za čuvanje pravice zavarovancev do pokojnine je potrebno, da so zavarovani prispevki dejansko plačani!

To opozorilo je smatrati kot opomin! Proti delodajalcem, ki ne bodo poravnali prispevkov, mora urad uvesti prisilno izterjavo brez predhodnega opomina. Urad izvršuje važne socialne dolžnosti, ki ne dopuščajo odlašanja.

RADENSKO KOPALIŠČE

po naravni ogljikovi kislini najmočnejše v Jugoslaviji in edino kopališče te vrste v Sloveniji ZDRAVI Z USPEHOM bolezni srca, ledvic, živec, jeter, žolča, želodca, notranjih žlez in spolne motnje.

Moderni komfort, tekoča voda, godba, dancing, kavana, ton-kino, tenis itd. — Obširne prospekte dobite na zahtevo pri PUTNIKU ali naravnost od uprave kopališča

SLATINA RADENCI

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

v Ljubljani
zadruga z neom. jamstvom

Obrestuje vloge po 4% do 5%

Eskomptira menice

Daje kratkoročna posojila pod najugodnejšimi pogoji